

ดิจิตอลทีวี เราพร้อมกันหรือยัง

ช่วงนี้เวลาไปเดินเล่นที่ห้างสรรพสินค้า หรือร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้าใหญ่ ๆ มักจะเห็นทีวีที่เป็นจอแอลซีดี หรือจอพลาสมา ออกมาวางโชว์กันอย่างมากมาย ละลานตาไปหมด นอกจากสีสันและความคมชัดที่เป็นตัวดึงดูดใจให้หันไปดูแล้ว ยังมีราคาที่ถูกลงอย่างไม่น่าเชื่อเมื่อเทียบกับสองสามปีที่ผ่านมาก จากระดับราคาเป็นแสนลงมาเป็นไม่กี่หมื่นบาท พร้อมด้วยโปรโมชันลดแลกแจกแถมต่าง ๆ มากมาย จึงไม่แปลกที่หลาย ๆ คนคิดที่จะซื้อไปใช้งานแทนทีวีเครื่องเดิมที่บ้านกันมากขึ้น ทีวีประเภทนี้ หากนำไปดูหนังภาพยนตร์วีดีโอที่มีความละเอียดภาพสูง ก็จะได้ภาพที่ชัดเจนคมชัดดี แต่ถ้านำมาดูรายการช่องฟรีทีวีที่แพร่ภาพมาตามปกติในบ้านเราแล้ว ภาพที่ได้จะไม่คมชัดเท่าที่ควร เนื่องจากตอนนี้ระบบทีวีในบ้านเรายังเป็นการแพร่ภาพในระบบอนาล็อก ที่มีอัตราส่วนภาพ (Aspect ratio) 4:3 เป็นระบบ SDTV (Standard Definition TV) มีความละเอียดหรือจำนวนเส้นเท่ากับ 625 เส้นเท่านั้น เทียบกับแอลซีดี หรือพลาสมาทีวีที่มีอัตราส่วนจอภาพเป็น 16:9 และรองรับระบบ HDTV (High Definition TV) ที่มีความละเอียดสูงสุดถึง 1920 จุด (Pixel) ในแต่ละเส้น ซึ่งมีทั้งหมด 1080 เส้น (Full HDTV) แล้วทีนี้คนที่ซื้อไปใช้งานเพื่อดูฟรีทีวีจะส่วนใหญ่ นั้น จะมีโอกาสได้เห็นภาพที่มีความคมชัดมากกว่านี้หรือไม่ ค้นหาคำตอบจากบทความนี้กันต่อได้เลยครับ

อนาล็อก หรือดิจิตอล

ระบบโทรทัศน์ภาคพื้นดิน (Terrestrial) ที่ให้บริการในประเทศไทย เริ่มออกอากาศเป็นครั้งแรกเป็นระบบอนาล็อก (Analog TV) เมื่อปีพ.ศ 2498 โดย “สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวี” เป็นการส่งด้วยระบบขาวดำ M/NTSC 525 เส้น ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงจากระบบเดิม คือ ระบบ M/NTSC มาเป็นระบบทีวีสี PAL – B 625 เส้น ที่นิยมใช้กันในแถบยุโรป ด้วยความกว้างของช่องสัญญาณแต่ละช่อง (Bandwidth) เท่ากับ 6-7 MHz ทั้งนี้การส่งสัญญาณแบบอนาล็อก ปัจจุบันถึงขีดจำกัดในการพัฒนาเทคนิคและคุณภาพของความคมชัดของภาพในการส่ง จึงไม่มีการพัฒนา HDTV แบบอนาล็อก (High Definition TV) แต่ได้มีการพัฒนาระบบทีวีที่เป็นดิจิตอลขึ้นมาเพื่อรองรับการส่งข้อมูลภาพที่มีความละเอียดมากขึ้น โดยอาศัยอัลกอริทึม MPEG2 หรือ MPEG4 ที่เป็นหัวใจสำคัญในการที่จะบีบอัดสัญญาณภาพและเสียงให้มี bitrate ที่น้อยลง และสามารถส่งแพร่ภาพเป็นลักษณะของ Digital Packets ไปยังผู้รับปลายทางได้

มีหลาย ๆ นิยามสำหรับ “ดิจิตอลทีวี” แต่โดยภาพรวมแล้วดิจิตอลทีวี เป็นระบบการรับส่งสัญญาณภาพและเสียงที่มีข้อมูลที่มีการเข้ารหัสเป็นดิจิตอล ที่มีค่า “0” กับ “1” เท่านั้น โดยมีกระบวนการต่าง ๆ ที่จะทำการแปลงสัญญาณภาพและเสียงให้เป็นดิจิตอล มีการบีบอัดข้อมูล ทำการเข้ารหัสข้อมูล ก่อนที่จะทำการมอดูเลตข้อมูลดิจิตอลเหล่านี้เพื่อส่งผ่านตัวกลางไปสู่ผู้รับปลายทาง ซึ่งต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับระบบทีวีอนาล็อก

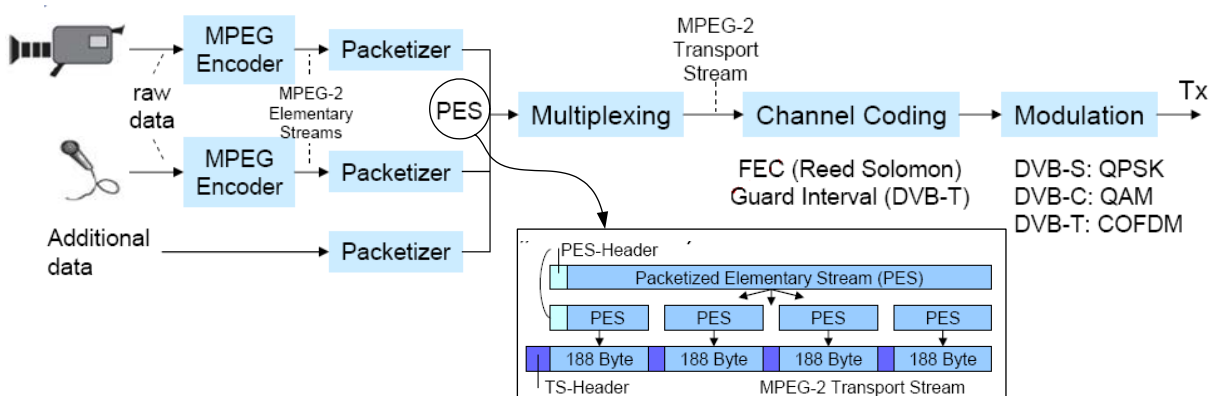
ในต่างประเทศเริ่มได้มีการเปลี่ยน (Transition) จากระบบโทรทัศน์ภาคพื้นดินที่เป็นอนาล็อกทีวี ไปเป็นดิจิตอลทีวี (Digital TV) กันแล้ว เช่นเนเธอร์แลนด์ เบลเยียม ส่วนในอเมริกาได้เริ่มใช้งานเป็นส่วนใหญ่แล้ว โดยจะทำการปิดการแพร่ภาพระบบเดิม

(Switch-off) ในเดือนกุมภาพันธ์ ปีหน้า (2009) ซึ่งแน่นอนว่าระบบดิจิทัลทีวีย่อมมีข้อดีกว่าหลาย ๆ อย่างนอกจากได้คุณภาพภาพและเสียงที่สูงขึ้นแล้ว ยังมีความคุ้มค่าของการใช้งานความถี่ หรือเป็นบริการใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นใน หลาย ๆ ประเทศ จึงพยายามเปลี่ยนมาใช้งานกัน สำหรับในบ้านเรา การให้บริการดิจิทัลทีวีในประเทศไทยไม่ใช่เป็นสิ่งที่ใหม่ แต่ไม่ใช่เป็นโทรทัศน์ภาคพื้นดิน นั่นคือระบบทีวีผ่านดาวเทียมของ ไทยคม (UBC หรือ True Vision) แต่ยังไม่เป็นช่องที่มีความละเอียดเท่ากับ HDTV เนื่องจากการให้บริการผ่านดาวเทียมมีค่าช่องสัญญาณที่แพง ทำให้ผู้ให้บริการได้มอง ไปถึงการใส่จำนวนช่องรายการให้มากที่สุดในพื้นที่ช่องทรานสปอนเดอร์ โดยไม่เน้นถึงความละเอียดของภาพที่ส่ง

ระบบดิจิทัลทีวี

ระบบดิจิทัลทีวีที่คิดค้นกันขึ้นมา ปัจจุบันมีอยู่ 3 ระบบคือ ATSC ของอเมริกาเหนือ DVB ของยุโรป และ ISDB ของญี่ปุ่น ซึ่งทั้งหมดสามารถส่งสัญญาณภาพวิดีโอและเสียงออกดีโอที่มีคุณภาพมากขึ้น (เช่น HDTV และ 5.1 Dolby surround) รวมทั้งข้อมูลบริการ (Data) อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งทั้งหมดเป็นลักษณะของดิจิทัลจึงไม่แปลกที่ต่อไปทีวีจะสามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้ สามารถซอปปิ้ง เล่นเกมออนไลน์ โวคัลให้คะแนนตรา หรือทำงานในลักษณะ Interactive ต่าง ๆ ได้ มีบริการในลักษณะของ VoD (Video on Demand) โดยมีรายการต่าง ๆ ให้เลือกชมอย่างมากมาย

ระบบส่งสัญญาณที่เป็นดิจิทัลทีวี แสดงได้ดังในรูป ประกอบด้วยส่วนสำคัญต่าง ๆ ดังนี้คือ ตัว **MPEG encoder** ทำหน้าที่ในการบีบอัดสัญญาณภาพ และเสียงเพื่อให้มีบิตเรทที่ลดลงหลาย ๆ เท่า (เช่น ที่ความละเอียด 720x480/576 pixels และความเร็วภาพ 30 fps (SDTV) ตัวบีบอัดสัญญาณ MPEG2 สามารถลดบิตเรทที่ต้องใช้จาก 120-150 Mbps ให้เหลือแค่ประมาณ 4-9 Mbps เท่านั้น) หลังจากนั้น ตัว **Packetizer** ทำหน้าที่ในการแบ่งข้อมูลที่เป็ Streaming data ที่ออกมาจากตัวบีบอัดสัญญาณให้เป็น Packet ที่เรียกว่า PES (Packetized Elementary Stream) ก่อน แล้วทำการจัดแบ่งความยาวของข้อมูลให้เหมาะสมตามลักษณะการใช้งานอีกครั้งหนึ่ง กรณีที่ส่งข้อมูลไปยัง Media Storage ต่าง ๆ เช่น ฮาร์ดดิสก์ หรือแผ่นดีวีดี ที่มีสัญญาณรบกวนน้อย ข้อมูลในแต่ละ Packet ก็สามารถส่งคราวละมาก ๆ ได้ (เช่น 2Kbytes) เรียกว่า MPEG2 Program Stream ส่วนกรณีที่ส่งข้อมูลผ่านตัวกลางที่มีสัญญาณรบกวนมาก ๆ เช่นการส่งออกอากาศ ก็จะต้องแบ่งข้อมูลให้สั้นลงเพื่อความปลอดภัยของการส่ง เราเรียกว่า MPEG2 Transport Stream ซึ่งในแต่ละ Packet จะถูกกำหนดมีความยาวคงที่แค่ 188 ไบต์เท่านั้น

Multiplexer ทำหน้าที่ในการมัลติเพล็กซ์ข้อมูล Packet ต่าง ๆ ที่เป็นทั้งภาพ เสียง หรือข้อมูลอื่น ๆ เข้าด้วยกันเป็น Streaming เดียว ก่อนที่จะเข้าไปทำการ **Channel Coding** สำหรับการเข้ารหัสเพื่อให้แต่ละ Packet โดยจะมีการเพิ่มไบนารีพิเศษเข้าไป 16 ไบนารี (รวมเป็น 204 ไบนารีในแต่ละ Packet กรณีที่เป็น Transport Stream) เพื่อให้ด้านรับสามารถตรวจสอบข้อมูลว่ามีความถูกต้องหรือไม่ ทั้งยังสามารถ Recover ไบนารีที่ผิดต่าง ๆ ได้สูงสุดถึง 8 ไบนารี ในขั้นตอนสุดท้าย ตัว **Modulation** จะทำหน้าที่ในการมอดูเลตข้อมูลดิจิทัลในแบบต่าง ๆ เพื่อส่งผ่านตัวกลางไปยังผู้รับ ซึ่งอาจจะเป็น QPSK, QAM หรือ COFDM กรณีที่เป็นการส่งผ่านดาวเทียม (DVB-S) หรือสายเคเบิล (DVB-C) หรือออกอากาศภาคพื้นดิน (DVB-T) ตามลำดับ ซึ่งจะได้ช่องการส่งข้อมูลดิจิทัลที่มีความเร็วที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ช่องสัญญาณทีวีภาคพื้นดิน ที่มีความกว้างแบนด์วิธ 6-7MHz สามารถส่งข้อมูลได้เร็วถึง 19.3 Mbps ทำให้เราใส่ช่องรายการทีวีปกติปัจจุบันได้ถึง 4-5 ช่องเลขที่เดียว (เรียกลักษณะการแพร่ภาพแบบนี้ว่า Multicast) หรืออาจใส่ช่องรายการที่มีคุณภาพภาพและเสียงในระดับ HDTV เข้าไปได้เลย

สรุป

ดิจิทัลทีวี เป็นการเปลี่ยนรูปแบบของการดูทีวีในปัจจุบัน มีบริการใหม่ ๆ เกิดขึ้น ได้ภาพเสียงชัดเจนขึ้น และมีการใช้งานช่องความถี่ได้คุ้มค่ามากขึ้น แต่แน่นอนว่าก็ต้องมีการลงทุน ทั้งในส่วนของผู้ให้บริการเองที่จะต้องเปลี่ยนเครื่องมือในระบบการส่งสัญญาณภาพจากอนาลอกเป็นดิจิทัล และส่วนของผู้รับบริการที่จะต้องซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม ที่สามารถทำการถอดรหัส (Decode) สัญญาณดิจิทัลที่ส่งมาได้ เรียกว่า Converter Box หรือ Set-top Box ก่อนที่จะเป็นภาพที่แสดงได้ด้วยทีวี ปัจจุบัน ถ้ามอบ้านเราจะมีใช้งานกันเมื่อไร คำตอบคงเป็นอีกหลายปีครับ เท่าที่ทราบมีการตั้งเป็นนโยบายร่วมกับหลาย ๆ ประเทศในแถบภูมิภาคนี้ให้มีการเปลี่ยนภายในปี 2015 แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นจะเร็วจะช้าก็คงต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของภาครัฐ รวมทั้ง กทช. (สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ) ของเรา ที่จะเป็นตัวผลักดันให้เกิดขึ้น เช่นในช่วงของการเปลี่ยน (Transition) จากระบบเดิม มาเป็นระบบใหม่ ก็อาจจะมียกสนับสนุนมายังประชาชนในการที่จะซื้อ Set-top Box มาใช้ เหมือนที่ทำกันในอเมริกา หรือการลดภาษีการนำเข้าเครื่องส่งต่าง ๆ สำหรับผู้ให้บริการเป็นต้น

ดร.ธีรยศ เวียงทอง ผู้เขียน